

REDACTIA
Strada Anlich Nr. 1

ABONAMENTUL
Anstro-Ungaria :
an 20 cor. pe 1/2
cor.; pe 1/4 de an
pe 1 lună 2 cor.
Duminecă pe an
4 coroane.
Stru România și
înaintate pe an:
40 franci.

Exemplu nu se napolază

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA:
Arad, strada Anlich Nr. 1

INSERȚIUNILE:
de un sir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
și timbru de 60 bani de
fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrisori nefracate nu se
primesc.

Nevoi sociale.

Hotarele și pământul statului românesc au fost primitoare și salutare pentru ori-ce străin din țara noastră. Și aceasta în zilele cele mai depărate până în ziua de azi. Ori unde-l vom căuta pe Românul pretutindeni bun și îndelung răbdător îl vom găsi până la lașitate. Lăcusta din Fanar și iatacul seimei năpastă și potop au fost vreme pentru principatele române. Au și au trecut. S'au scuturat de frații noștri, prin propria lor vrednicie și virtute, căci prietenii buni și ajutor în vremuri grele — foarte au avut Românii între popoarele continentului. S'au scuturat de ei și au mers mai departe. La fost o rea ursită însă neamul românesc, ca din suferințe meșteră să aibă parte. Statul infiorat, cu un popor deștept și doritor de cultură și progres — regatul român din nou e răpăstuit și hântuit de nevoi sociale. Sunt foarte grele nevoile acestea, din vina lui și vin. Pe lângă chestia gravă financiară, multe de serioase griji inimile bărbatilor de stat, — România stă azi în fața altor două nevoi, care o preocupă și-i mistuie forțele destinate pentru scopuri înalte în viața ei de stat. Este anume „chestia“ ovreească, care îndurând invită la suprafață, parte din eflux al situației rele economice în țară parte însă mai ales ca rezultat al purtării detestabile a imigrării jidovesc imigrat, față de populația țării. Aproape jumătate milion de oameni se găsesc azi pe teritoriul român, din cari majoritatea o reprezintă cazari fără căpătâiu, năvăliți din Galiția și Rusia, pe la începutul veacului nostru. N'au avut decât sufletul negru în oase și înăduși. Intrați odată în țară, cană și lipitori au devenit pentru populațiune greu muncită și ispită în svêrcolirea ei pentru traiu. Acum, că un an de nerodirea agriculturii hântuit în țară, — cete din paraziți și trântori ai societății gândit să plece din țară, și țării de exploatat să caute în căutare. Cine poate să fie vinovat în România cu autoritățile sale! — în presa ovreească, și în deosebi în Ungaria, căci aici ea e stăpână

pe situație. Împământenire să li-se îngăduie Ovreurilor în regatul român și drepturi să li-se dea — zice, — căci așa e echitabil, și așa poruncește paragraful tractatului dela Berlin!

Fortă bine! Decât că aici mulți își au cuvântul lor cu mult mai competent și în primul loc România. A jertfi populațiunea țării pentru placul și dorințele unor parveniți, elemente fără patrie, căror nimic sfânt nu le este, — nici un tractat din lume nu poate pretinde. România își are constituția sa, în care singură are dreptul și datoria a înartacula legii și măsurii pentru trebuințele și interesele vitale dintre hotarele sale.

Dar, la urma urmelor, chiar tractatul, atât de mult pomenit, dela Berlin, încă nu e o panacee, fiindcă într'insul nicăiri nu se spune, că România e datoare să recunoască pe tot Jidanul de pe teritoriul său ca cetățean al statului român. Tractatul acesta numai atâtă cere României în această privință, ca să observe între granițele sale libertate religioasă și deosebirea de confesie să nu fie motiv pentru a se esclude cineva dela exercitarea de drepturi cetățenești.

Ovreurii, abia de eri-alaltăeri imigrați în țară însă, nu pot să aibă nici decât acolo pretenții nici în asemenea măsură. Când legislațiunea României a înarticulat în lege decisiunile tractatului dela Berlin, — ea își avea constituția sa veche, alcătuită încă în vremea când se găsea sub suzeranitate turcească. Ear' aceasta normează clar, că cetățean al statului român s'a privit, pe temeiul dreptului natural, fiecare Român de legea ortodoxă, născut în principatele dunărene și ori-și-cine altul, pe care legislațiunea l'a recunoscut de cetățean al statului. Toți alții au rămas să fie priviți ca străini și au stat sub protectoratul consulatului respectiv. Ovreimea, prin urmare, care pe rând a imigrat în România din Galiția și Rusia, începând dela primul pătrar al acestui veac, numai ca străină a putut să fie socotită, abstracție făcând dela acei câțiva Ovrei cari s'au împământenit dela 1864. Și de cele mai multe-ori ei stăteau sub protectoratul reprezentantului rusesc și austro-ungar. Dela tractatul berlinez încoace situația Ovreurilor din România s'a ameliorat în chip considerabil și mulți, foarte mulți dintre dînșii au primit cetățenia în stat.

A da drept de cetățean și drepturi politice tuturor parvenților ovrei, cari zi de zi se strecoară în țară, — aceasta nimeni nu poate s'o pretindă dela statul român.

Rele servicii face, prin urmare, presa jidovită „causei“ ovreești din

România, când agită contra acesteia și insultă cu atâta obraznicie o țeară pururea ospitală pentru toți străinii.

Chestia s'a desvoltat și s'a înrăit mult în timpul din urmă, și ține în mare febră țeara-Românească; ear braț la braț cu aceasta se ivi acum o a doua, tot atât de odioasă și nefastă, ca și cea dintâi: Este temeritatea ne mai pomenită a revoluționarilor bandiți din Bulgaria, cari trec hotarele României cu gând și scop: să ucidă bărbai de-al statului român, chiar acasă în inima țării!

Depinde totul dela înțelepciunea și dela energia inomită a guvernului român, ca aceste nevoi nefaste și primejdioase — strivite și extirpate să fie din temelii, pentru-ca țeara să-și aibă liniștea dorită; pentru-ca interesele vitale și binele obștesc al țării să rămână la scut sigur și intacte.

Convocarea Reichsrathului, după cum se anunță din Viena, provenind din cercuri parlamentare, se va face probabil în luna Octomvrie, ear' nu în Septemvrie, cum se șvonise. De altfel însă guvernul n'a luat încă nici o hotărâre definitivă în această privință.

Congresul studentesc s'a deschis la Paris Luni. Se așteaptă o interesantă discuție asupra chestiei române între studenți români și studenți maghiari. Pesti Napló preconizează că lupta se va sfârși, „fără îndoială cu triumful studenților maghiari“, — pentru-că sunt foarte mulți, pentru-că au început să findă întruniri spre a se sfătui, cum să ducă lupta, și pentru-că au împărțit între colegii lor „Almanahul studentului maghiar“, în limba franceză, prin care „se aruncă o deplină lumină asupra chestiei române“, căreia studenții Români „vor să-i facă propagandă“ printr'o broșură intitulată: Uniuon neamurilor latine.

Vom vedea!

Explicația iudeofilismului lui Bánffy. Ziarul „Alkotmány“ publică următorul prețios document-circular trimis unor alegători:

„Subsemnatul alegător în cercul V. al capitalei declar printr'aceasta, că mă alătur direcției care dorește ca cercul V. să fie reprezentat în parlament de un negustor.

„Declar, prin urmare, că aprob candidatura lui Sándor Pál, și că voi sprigini o din toate puterile mele.

„Budapesta 1900... (Semnătura)“.

Acest domn Sándor Pál este, căruia i-a strins mâna cu efusiune baronul Bánffy, pentru-că... a adunat bani pentru emigranții nebotizați din România. Și tot de dragul lui a devenit fostul caporal de panduri filosemit, căci, după-cum spune „Alkotmány“, Sándor Pál este un membru intern al consorțiului comercial Schlesinger și Polakovits, pasnic a 100.000 de coroane ale ovreurilor „persecutați“.

Deci Bánffy e marele mogul „unicul șovinist“ și Sándor e profetul său!

Cu atât mai de înțeles este această situație, cu cât chiar și „Pesti Hirlap“, ziar odinioară apropiat de Bánffy, spune:

„Corupția cu bani, vândătoare de interese, deci adevărată murdărie a alegerilor, a emanat dela însuși parlamentul“.

Și cine a fost în țeara aceasta mai vestit elector de cât Bánffy? Ear' acum se apropie alegerile!

Emigrările.

Ingustimea sufletului ziaristilor maghiari, cari atacă România pentru emigrările ovreești, precum și lipsa lor de pricepere politică, dacă nu și lipsa de patriotism, sunt puse în deplină lumină de ziarul „Alkotmány“.

„Ziarul“ maghiarului șovinist“ căzut — zice A. — seplământ întregi, și de și scrie coloane întregi despre niște sute de leneși, paraziți, cari fug de muncă, și de cari cuminte a procedat România de s'a scuturat. Din Ungaria sunt siliți să emigreze pe lună câte 12 000 de creștini maghiari, pentru că i-a ruinat darea mare și sunt mulți jidani și nu se găsește de lucru. Pe aceștia nu-i jeluește „șovinistul maghiar“ căzut.

„Lunile Aprilie și Maiu ne ofer date cu deosebire înrăstătoare; în Aprilie avem față cu sporul populației de 13.748, numărul emigranților de 11.759; ba chiar și în luna Maiu, când se apropie timpul secerișului, care asigură oamenilor un câștig sigur, au fost la 15.518 de nașteri 11.569 emigrări, ceea-ce face 85 5 și 74.5 procente!“

În fața dovezilor zdrobitoare ale cifrelor, cine nu vede și cine nu recunoaște, că emigrarea leprelor ovreești, cum este în România, e un bine pentru o țeară, ear' emigrarea populațiunii băștinașe, cum este în Ungaria, — duce la jidovire și la pierzare.

Din România.

Descoperirea complotului de atentat contra Suveranului.

Citim în „România Jună“:

„Poliția Capitalei e pe urma descoperirii membrilor unui complot urzit pentru răpunerea vieții iubitelui nostru Suveran.

In interesul descoperirilor poliției și parchetului suntem datorți să trecem sub tăcere cele ce știm.

Acțiunea comitetului bulgar.

Comitetul macedonean, din Sofia, s'a înființat la 1884, sub prezidenția lui Kitancef, Bulgar macedonean, originar din comuna Resna, aproape de Bitolia. Asasinarea fostului președinte al consiliului de ministri din Bulgaria Stambuloff, tot acestui comitet este a se atribui.

In comitet sunt înscrise toate personalitățile politice din Bulgaria, cum și un mare număr de Macedoneni bulgari.

El are o organizație întinsă cu filiale mai în toate părțile în Macedonia. A întro-

Nouă carte didactică. Tocmai acum a apărut în tipografia „Tribuna Poporului”: „Geografia comitatului Arad” pentru clasa III. a școlilor populare, scrisă de Damaschin Medre, învățător. — Manual aprobat din partea Ven. Consistor aradan și ilustrat cu mai multe figuri și hărți geografice.

Deși manualul se extinde peste 9 coale în format 4° mare, cu tipar (litere nou) ales și frumos aranjat, prețul unui exemplar e numai 35 cr. — Noua carte didactică e singura de acest fel pentru școlile noastre populare și va face serviciul mari tuturor învățătorilor români, fărăosebire de confesiune.

„Foaia Pedagogică”, ce deja în al IV-lea an apare lunar în Sibiu, în întindere de două coale, sub direcția dlui prof. Dr. D. B. Barcianu, are în Nr. 7 (din Iulie) următorul cuprins:

Cuvânt rostit de prof. Dr. D. P. Barcianu cu ocazia încheierii anului școlar 1899/1900 de la seminarul arhidieceșan Andreian, la 29 Iunie 1900. — Iubileul de 50 de ani al școlilor medii gr-or. din Brașov. — Modele de lecțiuni: Parabola lui Iesus Christos despre Samaritanul îndurător, lecție din religie pentru anul al V-lea, de Dr. Ioan Stroia. — Din literatura școlară de Dr. I. Stroia. — Informațiuni. — Felicitări.

Abonamentul pe an: 6 coroane. — Ca unica foaie bună și de specialitate, ce-o avem pe terenul pedagogic, o recomandăm călduros tuturor învățătorilor noștri.

În atențiunea domnilor învățători români. Aducem la cunoștința domnilor învățători de la școlile populare, că înaltul minister reg. ung. de culte și instrucțiune publică cu datul de 26 Martie 1900 Nr. pres. 1070 a aprobat manualul „Geografia pentru școlile populare întocmită pe baza planului ministerial de învățământ, partea primă pentru clasele III. și IV., de Vasile Goldiș, profes. gimnas.”

În legătură cu aceasta anunțăm pe domni învățători, că tocmai acum a eșit de sub tipar și partea a doua din Geografia dlui Vasile Goldiș.

Ambele părți se pot procura de la Librăria editoare Ciurcu în Brașov, precum și de la toate librăriile din patrie.

„Familia”, ce în anul XXX. apare Duminica în Oradea mare sub direcția dlui I. Vulcan, în Nr. 80 dela 23 Iulie (5 August) 1900 are următorul cuprins: Ioan Botezătorul, tragedie de H. Suderman (Urmare), tradusă de Il. Chendi și C. Sandu. — Valsul (poesie), de Elena din Ardeal. — Schițe și amintiri din Italia (Urmare), de Smara. — Adio (vers), de Ioan Scurtu. — Nihilistul (Fine), traducere de I. P. Reteganul. — Salon: După adunarea de la Abrud. — Sărbările de la Abrud (Incheiere). — Teatru. — Musică. — Ce e nou? — Din lume. — Posta redacției. — Ilustrațiuni: Fotografare la minută.

Prețul de abonament: 16 coroane pe an.

Banca generală de asigurare mutuală. „TRANSILVANIA”

423 12-58

ÎN SIBIU.

asigurează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. în contra primejdiei de foc și de exploziuni; clădiri de ori-ce fel mărfuri, produse de câmp, mobile ș. a.;

2. pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri în cazul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Deslușiri se dau, și oferte de asigurări se primesc din comitatele: Arad, Bichiș, Bihor, Ciănad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal

Agentura principală din Arad.

Strada (Széchenyi Nr. 1. casa dlui avocat Dr. Virgil Bogdan etagiul II precum și prin agenturile cercuale și speciale.

Imprumuturi ieftine pe amortisație

Recomand în atențiunea on. proprietari de pământ și proprietari de case în Arad-centru, că prin mijlocirea mea pot obține până la cele mai mari sume și pe lângă condițiuni foarte favorabile **imprumuturi ieftine amortisaționale cu amortisație de 15-50 ani.**

Nu comput înainte nici un fel de remunerație, convertesc datorii vechi de asemenea la dorință anticipez de la mine cheltuelile de întabulare.

Provocându-mă la faptul, că de mai mulți ani la foarte numeroși îmi i-am împlinit spre cea mai mare mulțumire a lor trebuințele de imprumuturi, rog cu toată stima pe on. domni proprietari de pământ și proprietari de case, ca în propriul lor interes cu deplină încredere să se adreseze mie cu afacerile lor de imprumuturi.

Imprumuturile sunt pe camete de 4°/_o 4¹/₂ și 5°/_o, pe lângă amortisare corespunzătoare din capital

Institut de imprumut pe imobile și moșii 453 12-1

Szűcs F. Vilmos

ARAD, F6-ut Nr. 5, vis-à-vis cu moara Széchenyi.

Respons se dă numai dacă la întrebările ce se fac se adună și marea poștală

A apărut

și se află de vânzare la administrația „Trib. Poporului”

următoarele opuri:

	coroana	fleri
1.) „Amicul Poporului” — de Titus Vuculescu, pretor. Indreptar practic în cauze administrative. Prețul	—	1.—
2.) „Lupta pentru drept de Dr. Rudolf Ihering traducere de T. V. Păcățean, —	—	2.—
3.) „Judecătorile cu jurații” — de Teodor V. Păcățeanu, —	—	80
4.) „Libertatea” — de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Păcățeanu, —	—	2.—
5.) „Principiile politice”, după Dr. T de Holtzendorf, de T. Păcățeanu —	—	4.—
6.) „Caractere morale” — exemple și sentințe culose din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popea, profesor în Brașov. —	—	2.50
7.) „Războiul pentru neatarnare” și „Povestea unei coroane de oțel” ambele de George Coșbuc. Prețul Războiului	—	1.20
Prețul „Coroanei” —	—	1.80
8.) „Din vremuri apuse” — de Iudita Secula născ. Truția —	—	1.—
9.) „Vieritul” — de Petru Vancu, —	—	1.—
10.) „Teoria Dramei” — de Dr. Iosif Blaga. —	—	3.60
11.) „Jugendlia” — de E. Pușcariu. —	—	1.60
12.) „Cuvântări bisericesti” — traduse de Ioan Genț. —	—	5.—
13.) „Pribeag” — de Ioan Iosif Scoopol, —	—	1.50
14.) Instrucțiuni populare despre Datorințele și Drepturile purtătorului de dare edate de Vilhelm Niemandz —	—	1.20
15.) „Liturgia Stului Ioan Crisostom” (pe note) pentru cor mixt pe 4 voci — de Nicolae Stefu învățător în Arad. Această liturgie conține toate cântările liturgice, ce are să răspundă corul în Duminici și sărbători. Pe lângă acestea mai conține irmoase, pricesne și un adaus de cântece populare. Toate imnele se pot cânta și numai pe 2-3 voci. Prețul unui exemplar s'a redus dela 6 la 5 coroane.	—	—

La comanda să se mai adauge de fle-care op 10 fleri spese postale.